

Universitätsbibliothek Paderborn

Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris Austriæ Provinciæ. Opus ...

Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concionatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Discursus XXIII. Transeunt omnes status, & vulneratam Ecclesia[m]
prætereunt, nec est, qui munus Samaritani obire velit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52659)

DISCVRSVS XXIII.

Lamed.

O vos omnes, qui transitis per viam, attendite & videte, si est dolor, sicut dolor meus!
Thren. c. I. v. 12.

DE ECCLESIA.

Transseunt omnes status, & vulneratam Ecclesiam praterseunt, nec est, qui Samaritani munus obire velit.

ii
Vox Eccle
siae

Lacrymabilis gemitus, alta suspiria, tristes singultus, vox lugubris aures vestras pulsatur, auditores. O vos omnes, qui transitis per viam, attendite, & videte, si est dolor, sicut dolor meus. O vos omnes, sive necessarij & amici, sive extranei, qui transitis per viam, in qua gemens & dolens jaceo, attendite, diligenter, & videte, compatiendo, si est dolor, tam graviter affligens, & torquens, sicut dolor meus, quo ego affligor. Unde hæc querelæ lamentabiles? cujus

Afflicta.

sunt hæc funesta altis singultibus fracta verba? Cujus vox lacrymabilis? Est vox Ecclesiae in tribulatione constituta, respondet Doctor meus Seraphicus, quæ ab alienis impugnatur, a filiis propriis non defenditur, sed potius à plurimis debonestatur. Clamat ergo, ingemiscit, plangit, suspirat jacens in afflictione S. mater Ecclesia, & transeuntium omnium lamentabiliter opem implorat, sed transeunt omnes per viam, non attendunt vulneratam, non vident compatiendo desolatam, ut merito

S. Bonav.
in Thren.
hic.

Ab omni-
bus devo-
liis.

Aa 2.

cum

Psal. 21.
v. 8.

cum regio propheta conqueri possit: Omnes videntes me, deriserunt me; locuti sunt labiis, & moverunt caput.

tur: invenerunt me Custodes, qui circumceunt civitatem; percusserunt me, & vulneraverunt me, tulerunt pallium meum mihi Custodes muros.

Cant. 6.
v. 7.

II.

Luc. 10.
v. 30.

Legisperito argute Dominum tentanti, apposite divina Sapiaientia parabolam illam hominis ab Jerusalem in Jericho descendens obviam, qui in latronum manus incidens, non tantum omnibus spoliatus, sed insuper graviter vulneratus, semivivus relictus est. Casu igitur transiens eadem via Sacerdos, vulneratum vidit quidem, sed ad compassionem parum commotus, praterivit: Similiter & Levita, uti vestigia Sacerdotis, ita duritiam cordis secutus pertransijt. Demum Samaritanus quidam iter faciens, & videns eum, misericordiam motus est, & appropians alligavit vulnera eius, infundens oleum, & vinum, &c.

Quamvis non desint, qui cum S. Gregorio & Hugone hunc passum in bonam partem interpretentur, melius tamen & germanius Theodoretus, Titelmannus & alij in malam partem accipiunt, unde per Custodes intelligunt Reges & Tyrannos haereticos, & perversos; Tales fuerunt Reges Ariani, ut Valens Theodericus, Genfericus, Hunericus, ceterique, qui in persecutione Gothica & Wandalica, Ecclesiam orthodoxos Doctores & Episcopos bonis, libertate, & vita spoliaverunt. Tales hodieque sunt Saraceni, & Mahumetani. Tales quoque fuerunt impij Episcopi & Praelati, qui in haeresim declinaverunt, ut Dioscorus, Nestorius, Eutiches, Pelagius, Priscilianus, qui pallium Ecclesiae per schisma & haeresim disciderunt, maxime autem Arius; unde Petrus Alexandrinus Episcopus testatur, noctu apparuisse sibi Jesum veste discissa, causamque rei sciscitanti dixisse: Arius vestem meam, quae est Ecclesia, dilaceravit.

à Latronibus, id est infidelibus

Cornelius hic.

Principibus

Episcopis Ariam, &c.

Breviar. Roman. 26. Nov.

Vulneratus in via Jericho.

Denotat Ecclesiam vulneratam.

Similis ferè casus est, afflictæ, & desolatæ matris Ecclesiae, quæ incidit in latrones, per quos Hugo Cardinalis etiam haereticos intelligit, & possunt pari ratione latronum nomine omnes gentiles & infideles populi designari, qui deserunt hujus mundi depradando percurrentes; Ecclesiam quasi viduam desolatam inter angustias comprehensam, spoliaverunt, & impositis plagis semivivam reliquerunt, unde cum caelesti sponsa conqueri-

Eadem crudelitate in Ecclesiam Dei modernis temporibus delavierunt Custodes infideles
Lutherus

Modernis
hereticis.

Saracenis.

Lutherus, Calvinus, Zwinglius cum suis sectatoribus, qui turpiter Ecclesiae vestem per doctrinarum falsarum schismata lacerarunt, pallium pudicitiae, & integritatis gloriam abstulerunt, Reges autem & Principes hetherodoxi, nec minus Mahumetani, & Saraceni graviter Ecclesiam percusserunt, & vulneraverunt, tot quasi amputatis artubus & membris, quot provincias & regna ab Ecclesiae unitate absciderunt. Clamat ergo gemens Ecclesia, & spoliata, nudata, percussa, & vulnerata omnium implorat opem: O vos omnes, qui transitis, attendite, & videte, si est dolor, sicut dolor meus.

III. Quis siccis hoc spectaculum lacrymabile intueatur oculis?

Quis cum plorante, & ingemiscente matre, non ingemiscat, & collacrymetur? Quis non compatiatur vulnera ejus non alligari? Nunquid resina non est in Galaad? Aut medicus non est ibi? Quare ergo non est obducta cicatrix populi mei? Nunquid medicus non est ibi, *Propheta*, vel *Sacerdos*, glossatur Interlinearis, horum enim maximè est, officium medici Ecclesiae vulneratae praestare; Medici enim, & Samaritani (qui Custos interpretatur) & pastoris munus Sacerdos obire debet, praecipue verò Summi Sacerdotes,

Pontifices, Episcopi & Praelati. Sed pro dolor Sacerdotes multi eadem via descendentes, visâ licet Ecclesiam vulneratâ, & percussâ, tamen praeterreunt: Nullâ factâ misericordiâ (notat Hugo) cum tamen idè inungantur manus Sacerdotum, ut affluant misericordiâ. His graviter comminatur Deus per Ezechielem; *Vae Pastoribus Israel, qui pascebant semetipsos... Lac comeditis & lanis operiebamini, &c.* Sed è contra, quod infirmum fuit, non consolidastis, & quod agrotum, non sanastu: quod fractum est, non alligastis. O Pastores, Sacerdotes, Praelati, & Custodes, stupor obtinuit me. Nunquid resina non est in Galaad, aut Medicus non est ibi? Quis medebitur tui?

Fuerunt, qui, aequè muneris sui memores, ac afflictæ Ecclesiae compatiens, Medici, & Chyrurgi officium subire non recusabant: Sed nec medicina, nec tempus, tot, tantisque vulneribus suppeditabat. Nam Languor prolixior gravat medicum. Alij vel minus peritè, vel minus fideliter, officio medici functi sunt, contra quos cum paupercula illa (sanguinis profluvio duodecim annis afflictâ) muliere, bene sancta & afflictâ mater Ecclesia conqueritur, quod fuerat multa perpessa à compluribus medicis, & erogaverat omnia sua, nec quicquam profecerat, sed medicis,

Ezechi. c. 34. v. 4.

Medici Praelati Ecclesia.

Thren. c. 2. v. 13.

Ecclesi. c. 10. v. 11.

Aliqui imperitè medicantur.

Marci. c. 5. v. 26.

Ecclesia passâ à medicis.

Jerem. c. 8. v. 22.

Glossa Interl.

Non est medicus.

*Ecclesia
pessa à
medicis.*

*Luc. c. 8.
v. 43.*

*Principes
debent
esse medi-
ci.*

*Plut. in
Pelopida.*

*Alexan-
der luget
Hephe-
stionem.*

magis deterius habebat. Quod idē confirmat Lucas medicus; in medicos erogaverat omnem substantiā suam. Hi ergo Ecclesiam, substantiā suā exhaustam dereliquentes, prætereunt. *Quis me debetur tui?*

IV.

Succedunt Sacerdotibus Levitis & Prælati, Principes, Reges & Monachæ, descendentes eādē viā, in qua spoliata, percussa, & vulnerata jacet Ecclesia, quæ non minus eos lamentabili voce interpellat: *O vos omnes, qui transitis, attendite & videte, si est dolor, sicut dolor meus.* Meritò tam miserabilis Ecclesiæ facies, ad compassionem movere deberet humanum Christiani Principis animum.

Tam tenero Magnus Alexander Hephestionem suum prosequatur amore, ut de ipso Plutarchus testetur: *Alexander, cum obisset Hephestionem, non solum equos torondit, verum etiam pinnas & propugnacula è manibus eripuit, ut etiam civitates lacrymari viderentur.*

Non minorem compassionem Christiani magnates in lacrymabili Ecclesiæ statu exhibere deberent, sed nec equos tondere, sed phaleris adornare, non pinnas & propugnacula dejicere, sed nova erigere, & è contra Ecclesias evertere cernuntur, ut dum tubis & tympanis resonantes urbes non collacrymantur Ecclesiæ, saltem diruto-

rum templorum lapides clament.

De Alexandro quoque Magno recenset Q. Curtius, quòd vulnus Lysimachi in fronte acceptum diademate, è capite suo detracto, obligaverit. Nec minus olim Christiani Principes diademata, & fascias regias de capite detrahebant, ut jis vulneratam ligarent Ecclesiam, ac foverent, hodie scissa Ecclesiæ vestimenta & pallium apprehendere non erubescunt, ex quibus fascias regias, & diademata capiti suo adaprent.

Et siquidem vulnerata, & spoliata Ecclesia medicam ab ipsis manum impleret, non nisi hauriendum, & fundendum percreuenta bella sanguinem expectare potest, quò penitus debilitata, extremum actura spiritum, & cum sanguine effusa simul vitā videtur. Quod si ergo Chyrurgus aut Medicus, immoderatè agro copiosum effundens sanguinem, graviter inculpatur, cur non & Principes Christiani, tam cruentis & immanibus bellis inter se concertantes, & christianum sanguinem tanquam aquam in circuitu Jerusalem effundentes, gravem coram severo Judicis aeterni tribunali rationem reddaturi sint?

Guilielmus Angliæ Rex, jam moribundus, lacrymantibus oculis.

*Lysimachii
vulnus
suo diademate
ligat.*

*Non ita
Principes
Christiani.*

*Fundunt
immoderatè
sanguinem.*

V. Baron 1087.

Guilielmus Anglus indignus angustissimus.

culis peracta vitæ maculas plangere, & corde ob peccata gravia tremente circumstantes alloqui cœpit: Væ mihi, mox ante tremendum Judicis tribunal sistendo, qui in sexaginta quatuor annorum spatio tam copiosè effudi sanguinem christianum, templa & monasteria in domos venatorias converti, Melitensium sive Rhodiensium equitum Ecclesiâ etiam in cineres redactâ.

Petrus Aragonus globo occisus.

Petrus Aragonus Alphonfi frater cinctâ, obsidione, Neapoli, à Germano, ut tormenta bellica ab æde B. Virginis Carmelitanæ, mœnibus juncta averteret, admonitus, in hisce casibus non Ecclesiaram, sed bellicæ artis rationem habendam respondit: exploso itaque tormento bellico, globus restâ in ædem Divæ Virginis, licet sine damno impulsus, magna omnium admiratione percussus resiliit, ac caput Petri Aragonij confregit. Ita Thomas Costus, Mariana.

Templa tanquam Idolorum Fana diruntur.

Inter moderna Christianorum Principum bella, exigua templorum, sed bellici tantum statûs habetur ratio, dejicere templa, ædes sacras in cineres redigere, monasteria solo æquare, quotidiana nobis sunt spectacula, ac tam parum sacra Martyrum ossa, & reliquiæ,

imò ipsius Christi Corpus & Sanguis realiter sub Sacramentalibus speciebus præsens Martium furorem avertit, ac si Babylonius tantummodò Bel, aut Philistæorum Dagon ædes illas inhabitaret, neque summo Deo, ac Mari Virgini, sed Saturno, aut Veneri dedicata Christianorû templa essent. An non ergo tristibus hisce spectaculis cor mœrens desolatæ Ecclesiæ contremiscat, & in gemitibus deficiat, dum non tantum ab alienis, hæreticis, schismaticis & Saracenis, sed à proprijs filijs impugnatur, spoliatur, percutitur & vulneratur. O vos omnes, qui transitis, attendite, & videte, si est dolor, sicut dolor meus!

VI.
Transeunt etiam coram afflicta, & vulnerata Ecclesia milites, à quibus magnum olim acceperat auxilium, & defensionem. Nam & Caius Pontifex B. Sebastianum, qui ad multorum profectum sub specie militiæ latebat, Ecclesiæ Defensorem constituit: uti testatur Baronius, adeoque primus ille hoc glorioso Defensoris Ecclesiæ nomine honoratus fuit. Ut etiam Martinos, Mauritos, Gereones, & alios primitivæ Ecclesiæ heroës præteream, in gladio Magnorum Constantini, & Caroli, in gladijs Equitum Rhodiorum, Templariorum, Teutonicorû magnam

Milites olim Ecclesiæ Defensores.

Baron. An. 286.

nam ponebat fiduciam, quorum ad Isaïam, Non equidem mili- *Non mi-*
 generositate Terra sancta, Ar- *lites in-*
 chipelagi Insulæ, Prussia tota *uriân-*
 & Livonia cum adjacentibus *tur.*
 Provincijs Romanæ Ecclesie
 subjecta est, & obducta cicat-
 rix à saracenis inflicta. Sed *Sed bella*
 hodie spoliata & vulnerata Ec- *damiosa.*
 clesia aut parum aut nihil spera-
 re à milite christiano auxiliij
 potest: Pertransit enim, affli-
 ctam cernens Ecclesiam, & mo-
 vens caput, illud Isaïæ profer-
 re videtur: *non sum Medicus, &*
in domo mea non est panis. Non
 enim milites, professionis suæ
 esse censent, ut medicari, & cu-
 rare vulneratâ Ecclesiam, eam-
 que spoliatam pallio dimidiato,
 ad exemplum S. Martini conte-
 gere, & optatam, pugnando
 contra pacis perturbatores, re-
 stituere quietem debeant, sed
 ita militare optant, ne sua pro-
 movendæ pacis damna, sed pro-
 longandi belli utilitatem senti-
 ant; clamet interim, torquea-
 tur, percutiatur, spoliatur, vul-
 neretur Ecclesia, hoc nihil ad
 militem, *non sum Medicus, & in*
domo mea non est panis. Hebraus
 legit, *non sum Chyrurgus;* Pintus,
non ero ligans, sumpta metapho-
 râ à chyrurgis. Si ergo Miles
 Medicus, ligans, vel Chyrur-
 gus non est vocandus, quod er-
 go illi nomen dabimus? *voca no-*
men ejus: Accelera, spolia detrahe-
re, festina prædari; ait Dominus
 ad Isaïam, Non equidem mili-
 tes nostros christianos, prædo-
 nes, & spoliatores nominare
 intendo, aut præsumo, scio e-
 nim, non deesse qui fideliter pro
 patria pugnare desiderent, sed
 quod ipsa bella non necessaria
 inter Christianos Principes ex-
 citata, aliud nomen non mere-
 antur, quàm, *Accelera spolia de-*
trahere, festina prædari, quia per
 ea, Ecclesia desolata, nunquam
 non spoliatur, percutitur, &
 vulneratur.

Hodie
spoliato-
res.

Isa. c. 3.
v. 7.

Isa. c. 8.
v. 1.

VII.

Politici
Medici.

Non Ec-
clesia sa-
lutem.

doris.

drifera præparant, quibus angustiatæ Ecclesia, sudorem pene emittit sanguineum, quem propius salute per salubrem foreasserunt, expellenda de præcordijs malignitati internæ. Denum pro temporis opportunitate amarus potus præscribunt, purgando, ut ajunt, corpori, imò integra etiam membra à corpore rescindenda discernunt, consultius fore prætendentes, amputare partem, ne totum pereat. Nec corrosiva subinde desunt emplastra, quibus vulnera à putredine pura conserventur, cum tamen curatione potius, quam refractione indigerent. Verbo, ut absolvam: Non confortatiua, sed corrosiva tantum, & acerbæ remedia præparat Alchimia politica, juxta Rationis statum, & proprium Interesse. Interim inter horum medicorum manus plurima patitur vulnerata Ecclesia, non citò sananda, sed diu torquenda; Et siquidem testatur Plinius, *medico tantum hominem occidisse impunitas summa est*, sic & politici (qui sub medicorum larva carnificum personam agunt) solis occidisse, vel afflixisse saltem Ecclesiam impunitas summa est. Licet Seneca medicis hoc saltem tribuat encomium, quòd ad alienum commodum pro suo veniunt, tamen nec politici

de Ecclesia hoc merentur præconium, ad huius enim incommodum pro suo veniunt commodo, quos remunerari copiosius mallet Ecclesia, si manus medicas, muneribus & sanguine plenas, à se removerent. In horum ergo medicorum manus incidens Ecclesia exclamat: *O vos omnes, qui transitis, attendite & videte, si est dolor, sicut dolor meus.*

Nobiles & illustres hujus mundi parum curant Ecclesiam languentem, equitando, & venando assueti, si quando vulneratam aspiciunt Ecclesiam, pertransseunt, nullum afflictæ exhibituri beneficium, nisi forte canes, Dominis mitiores, lambant ulcera & vulnera ejus.

Nec major in mercatoribus ponenda fiducia, nam lucro suo immergi, expediendas tantum, & recipiendas merces cogitant, nec resinam, nec medicum domi suæ alunt. Nec est quòd in literatis confidat; Legisperiti enim in suis actionibus hæreditariis, in titulis de usucapionibus & longi temporis præscriptionibus, de contractibus, obligationibus, &c. Theologi in suis speculationibus; Philosophi in suis distinctionibus realibus, modalibus, & formalibus ita sunt profundati, ut Archimedis instar, toto, per Martios furores, fluctuante orbe, vix ruentis Eccle-

*Ad in-
commodum
Ecclesie suo
commodo
veniunt.*

IX.

*Nobiles
non curas
Ecclesiam.*

*Nec mer-
catores.*

Nec literati.

Bb

Sed proprium curant inseresse.

Seneca de benef. 6. 13.

P. Franc. Josephi Op. IV.

stia tumultum, aut percussa, & vulnerata gemitum attendant. Sed licet attendant, vulneratam respiciant, & compatienter succurrere parati sint, parum tamen, aut nihil efficient; Mich. c. 1. v. 9. Quia desperata est plaga ejus; ac tanta, quæ non hominem medicum, sed Samaritanum cœlestem, & divinum requirit. Thren. c. 2. v. 13.

Glossa Magna est velut mare contritio tua, Ord. & Ecclesie corrupte, ait ordinaria: Moral. Quis medebitur tui? Quasi diceret: Solus Deus hoc potest, addit moralis.

X.

Christus Samaritanus.

Respice itaque cœlestis Samaritane, & magne de cœlo descende medice, quia magna in terris jacet ægrota, non tantum à latronibus spoliata, percussa & vulnerata, sed etiam plurimum perpeffa à compluribus medicis. Attende & vide, si est dolor, sicut dolor ejus. Omnes amici ejus spreverunt eam, facti sunt ei inimici. Custodes, qui Samaritani gerere debent officium, tulerunt pallium ejus, sciderunt vestimentum, percusserunt, & vulneraverunt, & ipsa oppressa amiritudine, facta est vilis. Videns ergo afflictionem Ecclesie Sponsæ tuæ è gentibus electæ, miseri-

Thren. c. 1. v. 2.

cordia motus descende, Samaritane cœlestis, alliga vulnera, infunde oleum, gratiam conferendo, & vinum, spiritualem lætitiâ tribuendo. En quantas uno, & amplius ab hinc sæculo, percussiones & vulnera excipit Ecclesia tua ab alienis, & à propriis filiis? Impone vulneratam super jumentum tuum, nempe super carnem propriam, pro nobis vulneratam, & vulneribus tuis, vulnera ejus sana. Sana me Domine, & sanabor, salvum me fac, & salvus ero. A te solo (exponit Hugo) peto medicinam, qui solus es vera medicina.

Tu ergo qui solus es medicina, desperatam plagam curare potes, & antiquas restaurare vires. Sana ergo pretiosâ sanguinis tui medicinâ languentem Ecclesiam, conforta debilem, recrea afflictam, ut de infirmitate & plaga sua confurgens, pristino vigori, & decori restituta, & induta vestimentis gloriæ suæ, in occursum sponsi sui exultabunda, filiorum cincta multitudine procedere, & cum ipso feliciter, & perenniter regnare valeat, Amen.

Hugo Card. hic

Jerem. c. 17. 4. Hugo Card.

DISCUR